

Juridische- en verzekeringsproblemen. Naar een beter verzekerde begeleiding?

Prof. Hubert Claassens
Em. Hoogleraar K.U.Leuven
Centrum Verzekeringswetenschap

De Ghislenghien-ramp (30 juli 2004) heeft het (voor ingewijden: nogmaals) overduidelijk bevestigd: slachtoffers van ernstige brandwonden hebben telkens opnieuw behoefte, niet alleen aan onmiddellijke, dringende medische en andere hulp, maar ook aan degelijke aanvullende nazorg en begeleiding op langere termijn in talrijke domeinen, meer dan eens ook voor hun naast- of nabestaanden.

Recente (pijnlijke) voorbeelden

Twee recente voorbeelden uit de verzekerings sfeer hebben dit, voor zover nog nodig, zeer pijnlijk aangetoond:

- Een zwaar getroffen slachtoffer van de Ghislenghien-ramp (juli 2004) krijgt (10 augustus 2006) van de (voor hem verplicht optredende) arbeidsongevallenverzekeraar een bijzonder laconieke brief:

“uit het door onze medische adviseur uitgevoerd onderzoek blijkt dat u per 1 augustus 2006 opnieuw arbeidsgeschikt bent en het werk kunt hervatten. Gaat u hiermee niet akkoord, gelieve ons dan een gedetailleerd verslag van uw arts mee te delen.”

Na veel aandringen met alle daaraan verbonden menselijk leed, krijgt hij een (totaal nietszeggend !) uittreksel (3 blz. van de 6!) met enkele bevindingen van de medische adviseur van de arbeidsongevallenverzekeraar. Deze laatste weet klaarblijkelijk niet dat er nu in ons land een – ook in dit geval geldende - wet op de patiëntenrechten bestaat en dat ook een slachtoffer van een arbeidsongeval beslist rechten heeft.

Het slachtoffer heeft het gevoel dat hij – en geenszins de verzekeraar er zijn medisch adviseur – zich moet verantwoorden.

- Een slachtoffer van een zeer zwaar brandongeval (1997) met ernstige medische en psychische gevolgen van het opgelopen trauma, moet voor de tweede keer (in 2006), IQ – en ergo-testen ondergaan, dit in het raam van een voor haar bijzonder pijnlijke ondervraging door een arbeidsdeskundige, aangesteld door het Arbeidshof, een psycholoog van de tegenpartij en een dokter van de verzekeringsmaatschappij van haar werkgever.

Hierdoor krijgt zij alleszins het gevoel dat zij zich als slachtoffer moet verantwoorden voor wat haar negen jaar geleden is overkomen. Met de dokter van de werkgever meent zij dat er nu eindelijk eens bij de overkoepelende organisatie van verzekeringen werk moet gemaakt worden om te voorkomen dat slachtoffers twee keer (zoals zij) dergelijke onmenselijke testen moeten afleggen en, op zijn minst, als deze testen toch een tweede keer moeten ondergaan worden, dat slachtoffers daarbij naar behoren bijgestaan moeten worden.

Deze en andere – voor de getroffen slachtoffers en hun naastbestaanden even pijnlijke – ervaringen hebben de BBS ervan overtuigd dat verdere stappen kunnen en moeten gezet worden in de slachtofferbegeleiding, zoals die nu al verzekerd wordt vanuit de brandwondencentra, in het bijzonder dan door de aan de centra verbonden sociale assistenten.

Nieuwe stappen

In een **eerste nieuwe stap** kan, op basis van de bevindingen en informatie van de sociale assistenten, dringend werk gemaakt worden van het remediëren aan de **juridische onzekerheid** waarin te veel slachtoffers en hun na- of naastbestaanden thans nog te vaak verkeren (zie bovenvermelde voorbeelden).

Meer concreet kan, in overleg en samenwerking met enkele, door de BBS “geselecteerde” advocatenkantoren (met degelijke specialisatie inzake evaluatie en vergoeding van “schade aan de mens of letselschade” maar ook inzake allerlei verzekeringsproblemen van slachtoffers, gezorgd worden voor een degelijke **juridische bijstand**.

Concrete maatregelen voor de uitvoering van deze eerste stap worden nu reeds getroffen, en wel met volle, deskundige en toegewijde medewerking van de Commissie Sociale Assistenten.

In elk concreet geval wordt nagegaan of het (toch al aangelegd en door de sociale assistenten goed gekend) dossier ja dan neen volledig is met correcte en volwaardige behartiging van alle belangen van het slachtoffer en zijn nabestaanden. Bijzondere aandacht wordt hierbij besteed aan mogelijke betwistingen rond het medisch en/of verzekeringsdossier alsook rond de mogelijke fout en aansprakelijkheid van derden bij het ongeval.

Zijn er alsdan redenen om aan te nemen dat die belangen nog beter kunnen gediend worden met een juridische procedure, dan kan het dossier verder worden behandeld met een van de bovenvermelde advocatenkantoren.

Op meer algemeen vlak en op (niet noodzakelijk te lange) termijn kan deze (juridische) uitbreiding van de activiteiten van de BBS leiden tot het bestuderen, voorbereiden en uitwerken van nieuwe regelingen inzake aansprakelijkheid en verzekering.

Een “klein” voorbeeld uit de sfeer van “thuis-brandongevallen”:

Waarom hebben naaste familieleden nu wel (en terecht!) voor hun letselschade bij verkeersongevallen recht op verzekeringsprestaties ten laste van de aansprakelijkheidsverzekeraar van een ander familielid bij een auto-ongeval, maar (nog steeds) niet in andere aansprakelijkheidsverzekeringen zoals voornamelijk : zgn. Familiepolissen.

Hierbij kan zeer kort worden verwezen naar een evolutie in het raam van deze familiepolissen, voornamelijk wanneer verzekeraars verplicht zijn, in uitvoering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van ouders (vader, moeder), verzekeringsdekking te bieden voor schade die voor hun (minderjarige) kinderen “met opzet” aan anderen is veroorzaakt. Klaarblijkelijk oordelen bepaalde verzekeraars (in een m.i. betwistbare interpretatie van wettelijke regelingen) dat zij het recht hebben tegen die kinderen een verhaal te nemen om tot een bepaald bedrag (toch nog 31.000 EUR!) terugbetaling te eisen van de vergoedingen die zij, als aansprakelijkheidsverzekeraar aan de schadelijders hebben moeten betalen.

Klaarblijkelijk oordelen die verzekeraars dat ouders en kinderen juridisch aparte vermogens hebben en dat ook hier de gewone aansprakelijkheids- en verzekeringsregelingen gelden. Waarom dan niet een gelijkaardige redenering volgen bij schade tussen familieleden, hier voornamelijk bij “thuisongevallen” en bij de daarop toe te passen verzekeringsschikking ?

Alleszins is het nu de bedoeling om met de BBS op dit gebied van een betere juridische begeleiding van slachtoffers te werken aan een meer actief beleid en optreden van rechtsbijstandsverzekeraars alsook en voornamelijk van de ziekenfondsen (maar o.m. ook de arbeidsongevallenverzekeraars) en dit ter verdediging van de belangen van hun aangesloten

leden: ziekenfondsen bijvoorbeeld maken steeds gebruik van hun recht van subrogatie of in-de-plaatstelling om hun eigen uitgaven te recupereren van elke (mogelijke) aansprakelijke; het is voor hen dan “een kleine moeite” om daarbij ook de gelijklopende belangen van hun aangesloten leden-slachtoffers mee op en waar te nemen.

In een **tweede nieuwe stap** wordt vertrokken van de vaststelling dat meer dan één brandslachtoffer onvoldoende verzekerd was (gewoon, je kan niet voor alles en nog wat een verzekering sluiten of je was niet kapitaalkrchtig genoeg).

Meer dan eens (zeker wanneer er geen “derde” of andere persoon aansprakelijk is of wanneer de aansprakelijkheidsverzekering geen verzekeringsdekking biedt, zoals hierboven vermeld) heeft dit bijzonder zware gevolgen voor de slachtoffers maar ook hun naastbestaande. Zij moeten dan zelf – meer dan eens - zware lasten dragen, zoals kosten voor langdurige medische en andere zorgen, verplichte (maar soms onmogelijk geworden!) terugbetaling van leningen of schulden, verlies van arbeidsinkomen door blijvende volledige arbeidsongeschiktheid.

Tot op heden doet de BBS (meer dan) haar best om zoveel mogelijk slachtoffers en hun nabestaanden zo veel mogelijk ook financieel bij te staan. Uit de hieromtrent opgedane ervaring groeit nu de gedacht om ook deze financiële bijstand formeler te structureren bv. door het oprichten en uitbouwen van een “**Financierings- of Hulpfonds**”. Hiervoor zou, bij voorkeur daadwerkelijke, medewerking worden gezocht bij één of meer verzekeringsmaatschappijen die zich (nog) meer bewust zijn van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid als onderneming. Zo’n initiatief kan vergeleken worden met formules die, ook in ons land, reeds bekend zijn om bepaalde gevolgen van zgn. “levensongevallen” (“accidents en risques de la vie”) financieel op te vangen.

Hieromtrent is het voorbereidend ... tot onderzoekswerk gestart. Elke goede wil of daadwerkelijke medewerking is welkom !